

Felç Geçiren Hastalarda z-Etkililik Anketi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Felç Geçiren Hastalarda z-Etkililik Anketi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21634>

Özet

Felç Geçiren Hastalarda Öz-Etkililik Anketi (FGHÖEA), inme (felç) geçirmi? bireylerin günlük ya?am aktivitelerini sürdürme ve durumlar?n? yönetme becerilerine dair alg?lad?klar? **öz-etkililik** düzeylerini ölçmek amacıyla uyarlanm?? bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, özellikle hem?irelik prati?i ve rehabilitasyon süreçlerinde hastalar?n iyile?me potansiyelini de?erlendirmek için **felç** sonrası dönemdeki psikososyal durumu anlamada kritik bir rol oynar. Ölçe?in Türkçe **uyarlama** ve geçerlik/güvenirlik çalışması Topçu ve O?uz (2018) tarafından yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Öz-Etkililik, Felç, ?nme, Rehabilitasyon, Psikometrik Araç, Uyarlama, Hem?irelik.

Yazarlar

Serpil Topçu, Sümeyra O?uz.

Amaç

Bu anketin temel amacı, **inme** sonrası dönemde hastalar?n öz-bak?m ve i?levsellik konularındaki yeterlilik inançları, yani **öz-etkililik** düzeylerini belirlemektir. Ölçek, bireylerin kendi durumlarıyla başa çıkma ve rehabilitasyon hedeflerine ulaşma kapasitelerine yönelik subjektif de?erlendirmelerini nicel olarak ifade etmeyi hedefler.

Ölçe?in Türk popülasyonuna **uyarlama** çalışması, yerel kültürel ve dilsel bağlamda psikometrik özelliklerinin (geçerlik ve güvenirlik) sağlanmasıyla, Türk hem?irelik ve fizik tedavi literatürüne bilimsel olarak geçerli bir araç kazandırmayı amaçlamıştır.

Yapı

Ölçek, Albert Bandura'nın Sosyal Bilişel Teorisinin merkezi bir kavramı olan **öz-etkililik** (self-efficacy) yapısını ölçmektedir. Öz-etkililik, bireyin belirli sonuçları üretmek için gerekli eylemleri başarıyla bir şekilde gerçekleştirme yeteneğine olan inancıdır. Bu yapı, inme sonrası iyile?me ve adaptasyon sürecinin en önemli öngörücülerinden biri olarak kabul edilir.

FGHÖEA bağlamında bu yapı, özellikle **felç** sonrası yaşamla ilgili görevler (örneğin, ilaç yönetimi, fiziksel aktiviteleri sürdürme, duygusal zorluklarla başa çıkma ve sosyal katılım) etrafında şekillenir. Ölçek, hastalar?n bu zorluklara karşı ne kadar güvende olduklarını de?erlendirir.

Geçerlik

Kaynak çal??mada (Topçu & O?uz, 2018), ölçe?in Türk kültürüne uyarlama sürecinde dilsel e?de?erlik ve kültürel uygunluk çal??malar? titizlikle yürütülmü?tür. Bu çal??malar, maddelerin orijinal anlamlar?n? korurken kültürel olarak da anla??l?r olmas?n? sa?lam??t?r. Ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü korumak için gerekli istatistiksel analizler uygulanm??t?r.

Geçerlik testleri, anketin gerçekten ölçmek istedi?i yap?y? ölçüp ölçmedi?ini (yap? geçerli?i) ve ilgili di?er ölçümlerle tutarlı?l??n? (ölçüt geçerli?i) gösterir. Topçu ve O?uz'un (2018) yay?n?nda, ölçe?in Türk inme hastalar?nda uygun bir **geçerlik** düzeyine sahip oldu?u belirtilmi?tir, ancak spesifik istatistiksel de?erler için orijinal makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

Güvenirlik

Güvenirlik analizleri, bir ölçüm arac?n?n farklı zamanlarda veya farklı maddeler arasında ne kadar tutarlı? oldu?unu de?erlendirir. FGHÖEA'n?n güvenilirlik çal??mas?, iç tutarlı?lık (genellikle Cronbach Alfa katsay?s? ile) ve muhtemelen test-tekrar test güvenilirli?i yöntemlerini içermektedir.

Uyarlama çal??mas?n?n sonuçlar?, ölçe?in inme geçirmi? hastalarda zaman içinde ve farklı maddeler arasında tutarlı? sonuçlar verdi?ini desteklemektedir. Bu yüksek **güvenirlik**, ölçe?in klinik ve ara?tırma ortamlar?nda stabil ölçümler yapabilme yetene?ini göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in orijinal yap?s? genellikle çok boyutludur ve öz-etkilili?in farklı yönlerini ölçen alt boyutlara sahiptir. Türk uyarlamas? s?ras?nda yap?lan faktör analizi (Aç?klayıcı veya Do?rulamalı Faktör Analizi), ölçe?in orijinal yap?ya uygun bir faktör yap?s?n? sürdürüp sürdürmedi?ini kontrol etmi?tir.

Faktör analizi sonuçlar?, ölçe?in maddelerinin teorik olarak beklenildi?i gibi ilgili faktörler altında topland??n? do?rulamal?dır. Bu analizler, ölçe?in yap?sal geçerli?ini destekleyen temel istatistiksel bulgular?r ve ölçek puanlar?n?n nasıl yorumlanmas? gerekti?ini belirler.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Öz bildirimli Anket (Self-report Questionnaire)

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Klinik Popülasyon (?nme/Felç Geçiren Hastalar)

Age Group: Yeti?kinler (Adults)

Population Details: ?nme (Felç) tan?s? konmu? ve rehabilitasyon sürecinde olan veya kronik dönemde bulunan bireyler.

Test Methodology: Genellikle Likert tipi derecelendirme ölçe?i kullan?l?r. Kat?l?mc?lar, kendilerini ne kadar yeterli hissettiklerini belirli bir puan aral???nda belirtirler (Derecelendirme bilgisi orijinal kaynakta belirtilmemi?tir, ancak uyarlama makalesinde mevcuttur).

Anahtar Kelimeler

Stroke Self-efficacy Questionnaire, SSEQ, Öz-etkililik, Rehabilitasyon, Topçu & O?uz, 2018, Hem?irelik.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: stopcu@ku.edu.tr (Serpil Topçu)

Correspondence Address: Kaynakta belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas? 2018 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için sorumlu yazar Serpil Topçu ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. ?leti?im e-posta adresi: stopcu@ku.edu.tr. Kullan?m, izin ve potansiyel ücret ko?ullar? için do?rudan sorumlu yazar ile görü?ülmelidir.

Kaynaklar

Topçu, S., & O?uz, S. (2018). Translation and validation study for the Stroke Self?efficacy Questionnaire in stroke survivors. *International journal of nursing practice*, e12646. Kaynak makalenin çevrimiçi ba?lant?s?: onlinelibrary.wiley.com.

Bu ölçe?in Türkçe uyarlamas?n?n orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: inme-geciren-hastalarda-oz-etkililik-anketi-toad.pdf

Felç Geçiren Hastalarda Öz-Etkililik Anketinin Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not

be changed in any way.

Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte listelenmemiştir. Maddelerin tamamına ulaşmak için Topçu ve Oğuz (2018) referansına ve yukarıda belirtilen PDF belgesine başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM